український католицький часопис

МІСІОНАР

РІК ЗАСНУВАННЯ 1897 № 2 (28) * ЛЮТИЙ 1995

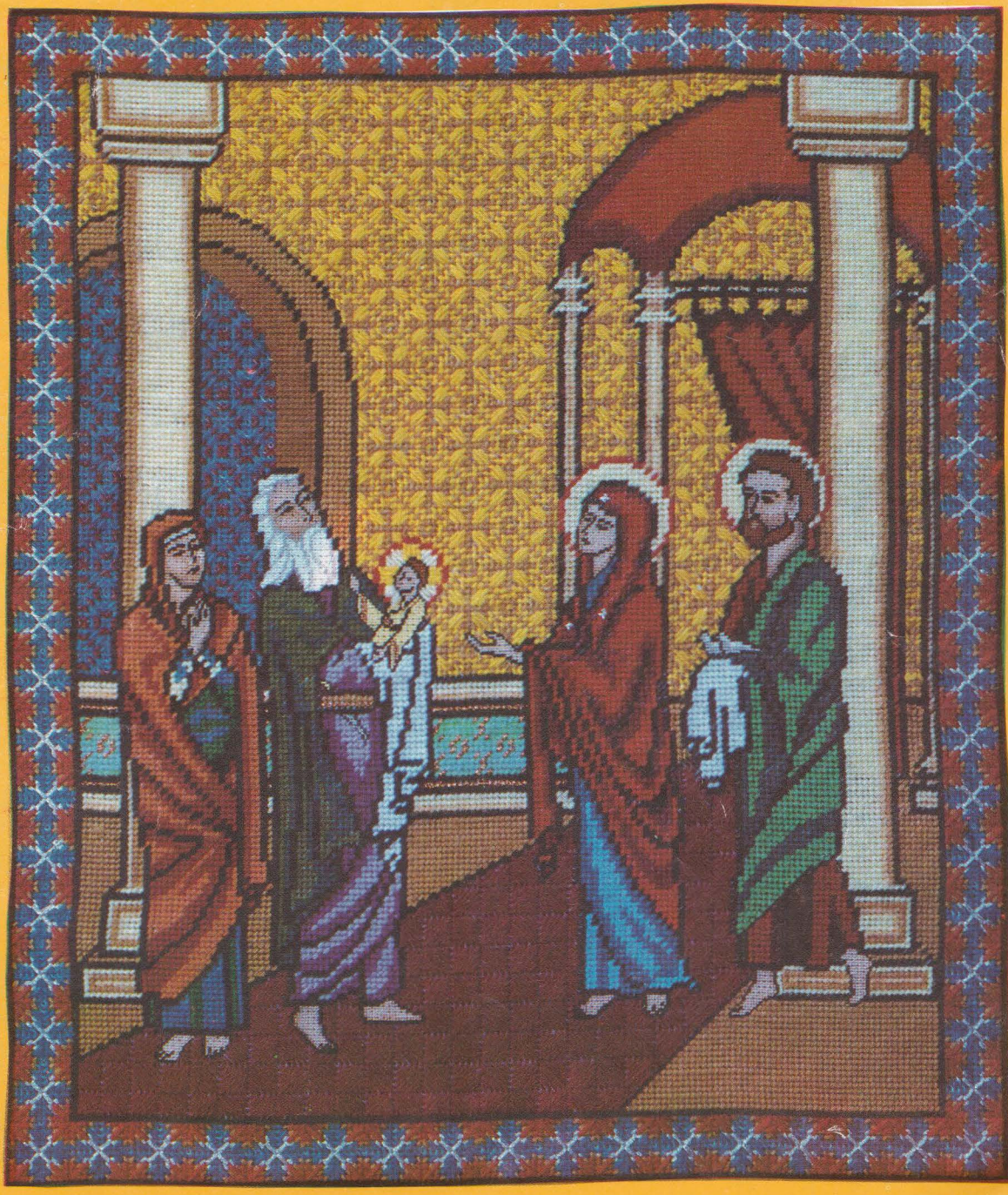

Редакція «МІСІОНАРЯ» СЕРДЕЧНО ВІТАЄ:

НА СВІТЛИНІ:
в першому ряді зліва Владика-Номінат Северіян Якимишин, ЧСВВ

з нагоди номінації на Єпископа о. Северіяна Якимишина, ЧСВВ

Ще одна світла дата очікує о. Якимишина цього року - 40-ліття священства. 19 травня 1955 року, у день Вознесіння Господнього, Їхня Екселенція Кир Іван Бучко рукоположив чотирьох василіянських дияконів на священиків. Серед них і о. Северіяна Якимишина, родом з Альберти, з Плейн-Лейку, сина Марії та бл. пам'яті Йосипа Якимишиних.

з нагоди обрання Протоігуменом провінції святих Кирила і Методія Отців Василіян Словаччини о. Методія Мілана Біланчіка, ЧСВВ

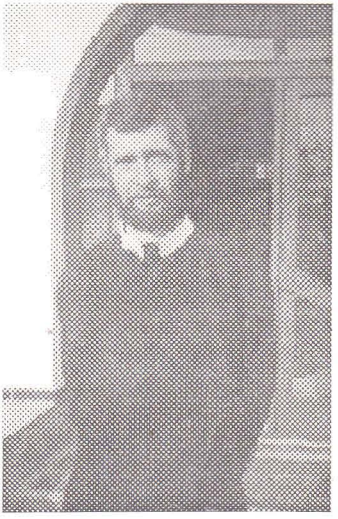

народився 21 січня 1961 р. Вступив до монастиря Отців Василіян 28 серпня 1976 р. Склав обіти 1 січня 1986 р., а професію - 31 грудня 1992 р. Висвячений на священика 16 червня 1985 р. Освіту здобув на теологічному факультеті Братіславського університету.

ВЗЯТИ В ОБІЙМИ ХРИСТА

Цієї благодаті дочекався святий старець Симеон, коли на сороковий день після народження Йосиф і Пресвята Марія принесли пожертвувати Богові маленького Ісусика.

Подібну ласку мав і святий Антоній з Падуї, та й інші святі, що мали честь тримати на руках маленького Ісуса, через що відчували невимовну радість і щастя вже тут, на землі, і могли повторити за Симеоном, що Господь їх може відпустити, бо вони побачили спасення роду людського.

І хоч ми, звичайні вірні, не маємо щастя тримати на своїх руках і пригортати до серця немовля - Ісуса, все одно не можемо почуватися скривдженими, бо не лише на руках можна мати Господа нашого Ісуса Христа, але й у серці. Розуміємо це, коли приймаємо Пресвяту Євхаристію... До речі, коли святий Йосафат правив Службу Божу, деякі вірні бачили в чаші маленьке Дитятко - Ісуса.

Пресвята Євхаристія вимагає від нас праведності, чистого серця і добрих намірів. Лише за цих умов Ісус добре почувається в нашому серці та не приходить з порожніми руками до нас. Навпаки - несе багатющі дари.

Він сам кличе нас: "Прийдіть до мене всі струджені та обтяжені..."

Володар Буженко

Оце Серце, що так дуже полюбило людей...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміренням, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й терпіння нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників і у всіх намірениях Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву і Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас.

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛЮТИЙ:

Загальний: ЩОБ СХІДНІ КАТОЛИЦЬКІ ЦЕРКВИ СХІДНОЇ ЄВРОПИ РОЗВИВАЛИСЯ В СВОБОДІ, СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА ЛЮБОВІ (Поблагословлене Святішим Отцем).

Коли наприкінці вісімдесятих років, наче мильна бульбашка, розпалася радянська імперія, на її теренах з'явилися східні католики, які перебули підпілля: українці (йосафатяни), білоруси, румуни та вірмени.

Мусимо зазначити, що становище їхніх Церков не настільки надійне, як би можна було сподіватися з приходом релігійної та державної свободи. Знаємо, що вірменам нелегко, але значно гірше румунам, які у своїй вільній державі не мають досі повних прав. Не кажучи вже про нас, українців.

Поміркуймо про свободу. Вона ще дуже проблематична, адже чимало церков досі не повернуті церковним громадам - натомість триває протегування уцілілим від часів застою силам, які не мають нічого спільного з якоюсь конфесією чи віровизнанням. Наша Церква повинна мати повний доступ до своїх вірних скрізь по усій Україні і в усіх державних установах (школа, військо тощо), а також належну державну підтримку і допомогу, якою користуються інші конфесії.

Щодо справедливості, то її також недостатньо. Якщо всі громадяни перед законом рівні, то чому вирізняють, дискримінуючи, українців-католиків? От, скажімо, латинники мають в столиці України значно більше прав, аніж наші йосафатяни, яких в Києві набралось би на чотири парохії!

Щодо любові, то про це не варто й згадувати, бо перепони і перешкоди, а інколи навіть релігійний терор - усе це застосовується супроти йосафатян. В той час, коли на Заході різні конфесії можуть уживатися і навіть співпрацювати, в Україні (та й по інших краях, зокрема, в Польщі) до них і надалі проявляють нетерпимість і продовжують переслідувати.

Місійний: ЩОБ БОГОПОСВЯТНІ СПІЛЬНОТИ ЖИЛИ ЗГІДНО ЗІ СВОЄЮ МІСІЙНОЮ ХАРИЗМОЮ, тобто дбали про місійну працю, поширювали Христову правду та справи Церкви між іншими людьми.

Місцевий: ЩОБ ГРЕКО-КАТОЛИКИ СВОЇМ ПРАВЕДНИМ ЖИТТЯМ І МИЛОСЕРДЯМ ДАВАЛИ ДОКАЗ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ЗРІЛОСТІ ТИМ, ХТО ПЕРЕБУВАЄ В ДУХОВНИХ І МАТЕРІАЛЬНИХ ТРУДНОЩАХ.

Тих, хто перебуває сьогодні в духовних і матеріальних труднощах, можна зустріти на кожному кроці. Вони чекають на наше добре серце і ми їм нашою християнською наукою повинні допомогти. Не дивімося на лице потребуючого, але на те, що душа його у великій скруті. За це матимемо в Бога і людей визнання, а колись і вічну винагороду.

Заступник на лютий - Святий Мелетій АНТІОХІЙСЬКИЙ (25.11).

Правив Церквою в сирійському місті Антіохії, де вперше ті, що визнавали Христа, назвали себе християнами. Ревно оберігав правдиву віру і намагався її поширювати між невірними.

МОЛІТЬСЯ В ЛЮТОМУ

Божественний Спаситель наш Ісусе Господи! Жертвую Тобі всі молитви, справи і терпіння нинішнього дня і з'єдную їх з тим наміром, в якому Ти сам на вівтарях наших за нас посвячуєшся Отцю небесному, особливо жертвую їх за навернення тих, що втратили віру. Амінь.

«Місіонар», лютий, 1898

СПРАВЖНІЙ ЧИ ПОВНОЦІННИЙ ХРИСТИЯНИН

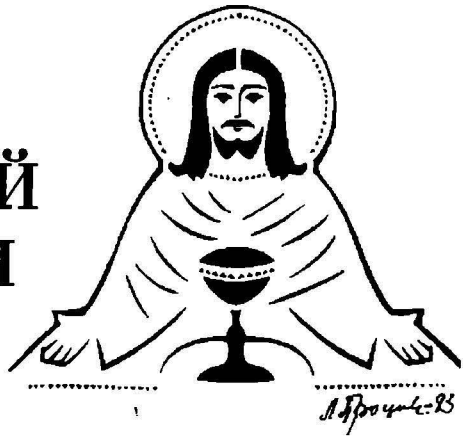

Переді мною брошурка Луїза Палау "Хто є справжнім християнином?", на початку якої автор, відомий євангелістський проповідник, говорить про сім міфів, які насправді міфами назвати аж ніяк не можна. Адже "міф" в перекладі з грецької означає "слово", "сказання" і вживається в значенні легенди, тобто, вигадки. Міфи ж, про які пише Палау, під це визначення зовсім не підходять і тим самим підривають авторитет євангелістського пастора.

От, хоча б, стосовно першого "міфа", в якому автор стверджує, що він християнин, бо народився в християнській родині. Але що це за міф? Це реальність, що ласкавий Бог дав комусь нагоду народитися в добрій християнській родині. Але ж ніхто не звужує свого християнського життя до того, що його батьки були християнами.

Другий "міф" Палау виявляється в тому, що християни - це люди, які живуть морально. Але й це не міф. Бо християнська релігія має дійсно чисту і незаплямовану етику. Стверджувати, що й поза християнством бувають добрі люди, щонайменше наївно, бо є мораль природного закону і люди, котрі, як пише св. апостол Павло в листі до римлян, можуть жити чесно.

Третій "міф" - що християни це ті, котрі приступають до Святих Тайн. Але ж хіба це міф? Це вимога самого Христа, щоб охреститися, сповідатися та причащатися. Він сам нас застерігає, що той, хто цього не робить, не матиме життя вічного - тож хай ті, хто заперечує Євхаристію, над цим глибше замисляться...

Християнин - той, хто вірить у Бога, і це теж не міф, бо християнин не вірить в Бога, як єврей чи мусульманин. Ми віримо в Пресвяту Трійцю і в Сина Божого єдинородного. Наша віра докорінно відрізняється від інших вір. Ми маємо віру Петрову (коли йдеться про католиків) і віру Пресвятої Богородиці. Євангелісти ж вважають, що лише Христос може порятувати і т. п.

"Міф" про християнина, що молиться, теж неможливо назвати міфом, адже молитва - вимога самого Христа, апостолів і церковної традиції.

Останній "міф" про те, що християнин - це той, хто читає Біблію, не може стосуватися ні Петрових, ні Йосафатових християн, а тільки побратимів самого Палау.

А ось який рецепт "справжнього" християнства пропонує автор вищезгаданої брошурки: вважати Христа дорогою, що веде до спокою, чистоти, братньої любові і послуху; пізнати вічне життя і, нарешті, увійти до Божої родини. Так він пропонує приймати Господа Ісуса, оминаючи найважливіше, що Христос доручає: покаяння, сповідь і причастя. Але про це шановний автор ані чичирк.

Пам'ятаймо, що християнин без ласки Божої не може ним бути і не може порятуватися. Але щоб прийняти Христа, треба Ним запричаститися у Пресвятій Євхаристії. Недаремно перші християни були такі сильні у своїй вірі та любові, бо перебували щоденно на ламанні хліба - на безкровній жертві, і приступали до Господньої Трапези - приймали Христа!

о. Василь Зінько, ЧСВВ

ЯК НАМ ВЛАСТИВО НАЗИВАТИСЯ?

Українці-католики берестейського порозуміння по-різному себе називали протягом віків. Спочатку це була Руська Церква чи, як називав її Рим, Екклезія Рутена. Так називав нас папа Урбан VIII, який сподівався через нас навернути Схід. Коли прийшла австрійська окупація Галичини і Буковини, колишні "уніяти" за імператорським велінням Марії Терези почали називатися "греко-католиками". Навіть дивно, що ми так це підкреслюємо, особливо в Галичині, чого то є греко-католики українці; а де ж ті українці римо-католики? Їх мільйони, але немає жодної української римо-католицької парафії, навіть зараз, у вільній Україні, а є понад 500 громад, від яких тхне полонофільством. Теж годі називати нас українським візантійським обрядом чи Церквою, як нам нав'язують це прихильники візантізму...

Отож, мені прийшло на думку, що отакі мароніти-християни східного обряду, які ніколи від Апостольського Престолу і від Петрової Церкви не відступали, взяли собі назву від святого Марона, чи, пак, монастиря з такою назвою і коротко звуться "маронітами". Кожен знає, що це східні, і кожен переконаний, що це справжні католики. Тому буде краще цілу церкву звати католицькою, а це дуже дратує нез'єднаних, які сміють говорити, що слово "католик" походить від слова "кат", бо "катували" православних... Отож, ми належимо до вселенської Петрової Церкви і є з помісної Церкви св. Йосафата. Як мароніти зовуться від св. Марона, так ми повинні зватися Йосафатянами від св. Йосафата. Це зрозуміла і недвозначна та й найточніша назва нашої Української Католицької Церкви.

І тоді ніяких непорозумінь не буде.

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

НА ПОРОЗІ ТРЕТЬОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ

29 травня, перебуваючи в лікарні, перед молитвою "Ангел Господній" Святіший Отець Іван Павло II пригадав слова покійного кардинала Вишинського, який на початку його понтифікату сказав: "Якщо Бог тебе покликав, ти мусиш ввести Церкву у Третє тисячоріччя".

І вже починаючи від своєї першої Енцикліки "Відкупитель людини" Папа спрямовує Божий люд до "великого ювілею". Іван Павло II продовжує це робити через свої наступні Енцикліки, Апостольські листи та повчання, не тривожачись, як це дехто робить, "уявним кінцем світу", але завжди маючи на увазі слова святого апостола Павла: "Ісус Христос й сьогодні - той самий навіки" (Єв. 13, 8).

Апостольський Лист Папи Івана Павла II "TERTIO MILLENIO adveniente" - "Наближення Третього тисячоріччя", офіційне представлення якого відбулося у ватиканському прес-центрі, має V розділів:

- Ісус Христос вчора й сьогодні,
- Ювілей 2000 року,
- Приготування великого ювілею,
- Безпосереднє приготування,
- Ісус Христос той самий навіки.

На основі нарад із кардиналами та президентами Єпископських Конференцій Його Святість відкриває точно визначений шлях. IV розділ цього Апостольського Листа, до речі, найдовший. Він присвячений детальній програмі, яка поділяється на 2 підготовчі етапи:

перший - дворічний (1995 - 1996), етап усвідомлення;

другий - трирічний (1997 - 1999), етап, повністю спрямований на відзначення таїнства Христа-Спасителя.

У ході цієї підготовки Папа Іван Павло II звертає увагу на деякі важливі аспекти:

1. Історичний вимір свідомості. Святіший Отець пише: "Святі Двері

2000 року у символічний спосіб повинні бути більшими від попередніх, бо людство, дійшовши до цієї мети, залишає за плечима не тільки сторіччя, але й тисячоріччя. Тому і слушно, щоб Церква переступила через цей поріг, ясно усвідомлюючи все пережите протягом останніх десяти сторіч. Вона не може переступити поріг нового тисячоріччя, не спонукуючи своїх дітей до очищення у покуті від помилок, зрад, непослідовності, занедбань.

2. Екуменічна вимога. Про неї Папа згадує кілька разів, закликаючи до відповідних екуменічних ініціатив, щоб великий ювілей 2000 року настав, якщо не у повній єдності, то, принаймні, дуже близько до подолання розділень минулого.

3. Соціальне зобов'язання. Вселенський Архиєрей пише, що, грунтуючись на соціальній доктрині Церкви, ювілей дає нагоду для діяльності, спрямованої на сприяння справедливості та мирові у світі такому, як наш, - позначеному численними конфліктами та допустимими суспільними та економічними несправедливостями, що становить ключовий аспект приготувань та відзначень ювілею.

4. Пам'ять про мучеників. Церква, яка не згадує мучеників минулого або не визнає сучасних, не може зватись Христовою. Папа Іван Павло II вказує, що "у нашому сторіччі повернулись мученики" і що "їхнє свідчення не може бути забутим".

1997 - 1999: триріччя безпосередньої підготовки.

Папа призначає ці три роки на особливу підготовку. З них перший рік присвячений Божому Синові, Христові, другий - Святому Духові, а третій - Богу Отцю. На кожному з цих етапів знайдемо материнську присутність Непорочної Діви Марії.

2000 рік.

Папа Іван Павло II вирішив, щоб святкування великого ювілею одночасно відбувались у Святій Землі, Римі та у місцевих Церквах усього світу, а метою відзначення буде прославлення Пресвятої Трійці, від Якої все походить і до якої все скероване - і у світі, і в історії.

Ювілей 2000 року є, перш за все, закликом до духовного усвідомлення, повернення до Бога.

"Церква безперервно триває вже 2000 років. Немов євангельське гірчичне зерно зростає та стає потужним деревом, яке своїм корінням огортає все людство", - пише Папа в Апостольському Листі. Церква радіє, дякує Богові, просить прощення, і звертається з благальною молитвою до Господа історії та людської совісті.

Останні сторінки Апостольського Листа, в яких Вселенський Архиєрей робить короткий огляд усіх континентів, показують Церкву, яка виконує своє завдання, свою місію євангелізації. Папа пише про спасенне Христове Царство, яке простягається над минулим і над майбутнім усього людського роду.

А останні слова Листа присвячені Пречистій Діві Марії, Матері Спасителя, щоб Вона "спрямувала людство нового тисячоріччя до Христа, який є "справжнім світлом, що просвічує кожну людину" (Ів. 1, 9).

Радіо Ватикан

ДО ВІДНАЙДЕННЯ МОЩІВ СВЯТОГО ЙОСАФАТА

Про це пише о. Дам'ян Богун, ЧСВВ в "Місіонарі" (№ 11, 1994). До його розповіді можу додати наступне.

В 1924 році довелося мені слухати в Крехівському монастирі о. Павла Демчука зі Львова. З його дозволу я навіть занотував собі текст виступу, але в часи лихоліття цей запис, на жаль, пропав.

Про долю мощів св. Йосафата довідався о. Демчук від учителя Федора Зайця з Золочева, а той - від дідуся, якого зустрів в 1914 році у Білій Підляській на Волині, перебуваючи в австрійській армії.

- Я був хлопцем, - розповідав дідусь, - коли мій батько працював муляром (чи теслею - М.К.) при церкві. Я приніс йому полуденок, а відтак заліз аж на стелю, що під дахом церкви. Звідти через отвір побачив, як робітники зняли домовину з престола, занесли в яму під стіною церкви і замурували... Батьки строго заборонили мені про це розповідати.

Але Федір Заєць повідомив про це отців з храму св. Юри, а ті - Отців Василіян з монастиря св. Онуфрія. В тій справі виїхав о. Павло Демчук, ЧСВВ. Домовину віднайшли і поїздом перевезли до Відня, де мощі прийняла церква св. Варвари. Там вони спочивали до повернення з російського полону митрополита Андрея Шептицького. Проведене ним урядове дослідження підтвердило, що мощі достовірні.

Тепер - щодо з'ясування правильного прізвища св. Йосафата. Насправді воно Концевич, а не Кунцевич, як подано з польської в беатифікаційних актах, а звідти - в літературі та біографії.

Під цим оглядом для нас важливе не міркування іноземних авторів про походження прізвища Кунцевич, а те, як підписувався сам св. Йосафат, адже маємо його автограф на рукописній книзі "Київа псалтиря" (1397 р.), що знаходиться в Санкт-Петербурзькій публічній бібліотеці. Писана в Києві, багато ілюстрована мініатюрами, ця книга проходила через різні руки і потрапила до Вільна, де й підписався на ній св. Йосафат: "Іоан Концевичевъ" (тобто, син Концевича). Про це дослідник Г. Вздорнов, який у 1978 році описав книгу і видав у Москві фотоскопічно, зазначає: "Здесь, вероятно, указан известный униатский деятель в Западном крае Иосафат (в миру Иоанн) Кунцевич, убитый возмущенным православным населением Витебска в 1623 году".

Залишається додати, що прізвище Концевич досить поширене серед українців та білорусів. Досить погортати телефонні довідники Мінська, Вільнюса чи Володимира, щоб в цьому переконатися. І не варто дошукуватися істини в інших мовах, достатньо згадати українське слово "конець", щоб зрозуміти походження цього прізвища.

о. Маркіян КОГУТ, ЧСВВ
Кристинопіль

З ХРОНІКИ СЕСТЕР ЄВХАРИСТИНОК

Село Княжпіль лежить коло підніжжя монастиря Отців Василіян міста Добромиля, у якому наші селяни черпали моральні і духовні сили. Дітьми ми часто ходили в монастир на Службу Божу, любили церковний спів і монахів, що жили в монастирі.

Духовну працю між людьми нашого села проводила Крента Марія. Маючи гарне сопрано, вела дитячий хор. Навчала церковних пісень, що звучали у святкові дні під час Служби Божої і під час виставляння Найсвятіших Тайн. Готувала дітей до першого святого Причастя. Допомагали їй молоді хлопці: Іван Данилів, Петро Більо, Олекса Мацяк, Степан Гарванко. Олекса Мацяк вступив до чину Отців Студитів і зараз в Америці. Степан Гарванко також став священиком, але в Канаді. Іван Данилів вступив до чину Отців Редемптористів і живе у Львові, а Петро Більо став провідником Євхаристійного згромадження.

А тоді під час Різдвяних свят, заколядувавши гроші, молоді хлопці придбали для місцевої церкви різдвяну шопку. За їхніми стараннями поширювалась католицька преса: дитячий журнал "Дзвіночок", "Місіонар", "Наш Приятель". Засновано церковну бібліотеку, яку вів о. Петро Дутко, місцевий парох. Селяни часто користувалися цією бібліотекою.

Отці Василіяни добромильського монастиря вели Апостольство Молитви. Марія Крента була призначена ревнителькою гуртка. В селі з'явились

сектанти-баптисти, і Марія Крента при допомозі членів Апостольства Молитви декого з них навернула до католицької віри.

Та змінилися часи. Західна Україна опинилася під більшовицькою владою. Не стало монастиря Отців Василіян - джерела духовного життя. Почався занепад. Секти поширювались між людьми, і ми вирішили заснувати згромадження, яке б зайнялося місійною працею.

Читаючи Святе Письмо, переконалися, що Ісус Христос почав від встановлення Найсвятішої Тайни Євхаристії. Ось Його слова: "Я не зоставлю вас

сиротами, залишусь з вами до кінця віків".

Ми вирішили почати місійну працю. Як основу такого згромадження, щоб поширювати культ Пресвятої Євхаристії серед нашого народу. Крента Марія мала надзвичайну набожність до Євхаристійного Серця Ісусового. З ранньої молодості було в неї гаряче бажання присвятити себе монашому життю.

Але шаліла страшна сталінська доба. Нищила єпископів, священиків, монахів вивозила на Сибір. Запанувало російське православ'я.

Це був страшний час для католицького народу, а за молодь нічого й казати.

У село Подільці Самбірського району в 1953 році прибуває на місце померлого священика о. Петро Більо зі своїми людьми і приступає до духовної праці. Гуртують біля себе молодь села, відновлюють братство Серця Христового, вчать хор, молодих дівчат заохочують до щоденного св. Причастя, до молитви, навчаючи монашого життя. В 1954 році купляють в селі Олеську на хуторі Валуйки половину хати для згромадження, де замешкала перша кандидатка Марія Качмар.

У 1956 році повертається до Львова із заслання владика Миколай Чарнецький. Довідавшись про повернення єпископа, о. Петро Більо з Марією прибувають на аудієнцію до владики, де стрічаються з о. Матеєм Шепіткою, ЧСВВ, який знав їх. В розмові з владикою Чарнецьким розповідаємо про працю серед вірних та просимо благословення для утворення греко-католицької парохії, де працюємо. Владика зрадів і взявся до обрядової праці, а ми визнали його юрисдикцію над нашою парафією. Відбулася церемонія сповнення обряду, який закінчився св. сповіддю і св. причастям. Таким чином владика Миколай очолив повну парохію греко-католицької церкви в Галичині, займаючи матірню церкву в с. Подільці, дочірню - в с. Сусолів та с. Голодівка (рідне село владики Григора Лакоти), а також села Мости, Манастирець, Тершехів. 25 березня 1957 р. ми одержали благословення на згромадження Пресвятої Євхаристії. На першу настоятельку єпископ Чарнецький поблагословив Марію Кренту. Владика висловив при цьому переконання, що таке згромадження буде існувати в українському народі, як існує в інших народів.

В квітні 1959 року, помираючи, владика Чарнецький дав нам останнє благословення і полишив нас владиці Величковському. Єпископ Величковський викликав в січні 1959 року сестру-настоятельку і декілька сестер. Нас представили протоігумен Сестер Василіянок матері Йосипі, і три сестри були направлені на новіціят до селища Рудно біля Львова.

Після закінчення новіціяту владика Величковський хотів приєднати нас до Сестер Василіянок, на що сестри і призначений провідник о. Петро Більо не погодилися. Довідавшись про наші труднощі, о.Шепітка, ЧСВВ поспішив на допомогу. Після новіціятських наук під проводом о. Матея відбулися в червні 1968 р. перші облечини. Вони були у Львові при вулиці Квітки-Основ'яненка за участю 12 сестер. Присутніми на облечинах були Сестри Василіянки і Сестри Студитки. Сестри одержали голубі

габіти. Другі облечини відбулися в селі Карпатів 28 червня 1968 року, а треті - в місті Добромилі. Вічні обіти склали чотири сестри 17-го серпня 1969 р. у присутності о. Шепітки. Невдовзі сестри отримали складений за творами о. Еймара, засновника першого євхаристійного згромадження, устав. Владика Величковський, єпископ Федорик, єпископ Василик, о. Шепітка і Архиєпископ Стернюк затвердили цей устав. Усі вони - сповідники віри.

По смерті о. Матея Шепітки згромадження перейшло в руки єпископа Федорика. Для згромадження було придбано декілька будинків у Львові, Самборі, Зимній Воді та Хирові. Решту будинків сестри надбали самі у селах Задністряни та Попельниця Старосамбірського району. Переважно сестри живуть в монастирях, і лише деякі, по одній, у родинному домі. В 1973 році, по науках, виголошених єпископом Й. Федориком, десять сестер склало дочасні обіти.

Головна мета нашого згромадження - культ Пресвятої Євхаристії через винагороджуюче св. Причастя за гріхи усього світу і нашого народу і оберігання його від всілякого роду сектантів місійними науками, допомога усім парохам в усіх закутках нашого краю.

Гімн згромадження: *"Слава, слава, слава Живому Богу на землі. Ісусові Христові, утаєному в Найсвятішій Тайні Євхаристії".*

У 1981 році затвердили згромадження єпископи Софрон Дмитерко та Іриней Білик. Маємо нині благословення Блаженнішого владики Мирослава.

Із записника Сестер Євхаристинок

"ВИ НАС ЛЮБИТЕ БІЛЬШЕ, ЯК МИ САМІ СЕБЕ"

На Різдво прибуло до Львова 1200 дітей разом із вихователями з Донеччини. Ініціатором цього заходу став львівський КУН та інші громадські організації. Дітей мешканці міста сердечно прийняли. Між тим дві групи, по 30 осіб кожна, загостили до церкви св. Онуфрія та василіянського монастиря при ньому. Їм показано церкву та розказано про її минуле, про релігійні речі і звичаї. Були діти і на прийнятті в монастирі. Одна група була з Маріуполя над Азовським морем, а друга - з Кривого Рога. Під час відвідин одна з дівчаток сказала: "Ви нас тут більше любите, як ми самі себе". Інші учасники групи це підтвердили. Варто, що і наші львівські діти подалися на східні терени з нашою релігійною й українською культурою та здобутками!

о. Матей Михайло Гаврилів, ЧСВВ

ЧИ СУМЛІННЯ ЩЕ Є ГОЛОСОМ БОЖИМ У ЖИТТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ?

(Продовження. Початок в № 12, 1994 р. та № 1, 1995 р.)

ВІД ОТЦІВ ЦЕРКВИ ДО II ВАТИКАНСЬКОГО СОБОРУ

Описуючи сумління, як внутрішнє порушення і як норму, що випереджає поступ, Отці Церкви переважно дивляться на сумління, як на голос Божий в людині (Quarello E., Coscienza, in Dizionario Enciclopedico di Spiritualita/1, Roma 1992, 649). У Доротея знаходимо дуже гарну цитату на цю тему: "Коли Бог створив людину, то вклав у неї божественний зародок, якийсь різновид здатності, думку, що приходить із зовні, живучішу від іскри, щоб просвітлювати дух і вміти відрізняти добро від зла. Це те, що називаємо совістю, котра є природнім законом (Повчання 3, 40, SC 92 (1963), p. 209). Яке значення має цей вислів для нас, якщо й досі вживаємо його у катехизації? Вже у стародавньому світі згідно народної традиції вважалося, наприклад, що Сократ мав бога у своїй душі; це ще частіше можна зустріти у деяких християнських писаннях. Наприклад, в Орігена сумління виступає, як божественна присутність у душі; моральне сумління фактично було започатковане як містичне, сповнене сентименту злуки і злиття з якоюсь надчуттєвою дійсністю. Золотим зерном у цій концепції є релігійний сенс, що його урочисто проголосив II Ватиканський Собор у Gaudium etspes. Ось два його основні твердження: "Сумління - це сховок і святилище людини, в якому вона перебуває наодинці з Богом, що промовляє в глибинах її душі (GS 16). Людина своїм єством перевершує всесвіт: а повертається вона до цих глибин, коли зазирає у своє серце, де очікує її Бог - знавець сердець (1 Цар. 16, 7; Єр. 17, 10), і де вона перед Божим обличчям вирішує свою власну долю (GS 14).

НОВИЙ КАТЕХИЗМ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ПРО СУМЛІННЯ

У розділі про гідність людської особистості (параграф 6) йдеться про моральне сумління. Тут наводиться традиційна дефініція сумління: "Моральне сумління - це судження розуму, за посередництвом якого людина розпізнає моральну якість конкретного акту, що повинен

здійснитись, здійснюється чи здійснився (Catechismo della Chiesa Cattolica, 1778; Libreria Editrice Vaticana 1992, 455. Пор. "Совъсть есть дъло разума искуснаго имже человъкъ разсуждаеть, аще что ему твориты подобаеть или неподобаеть" Богословіа нравоучительнаа, Львовъ 1760, 335).

Гарний вислів і кардинала Ньюмана: "Сумління - це закон нашого духа, але такого, що його перевищує, що дає розпорядження, що вказує на відповідальність та обов'язок, страх і надію... що є посланцем Того, який у світі природи і ласки нам говорить непомітно, навчає нас і керує нами. Сумління, передусім, є вікарієм Христа (Newman J.H., Lettera al Duca di Norfolk, 5).

Катехизм Католицької Церкви дуже ясно ставить питання вибору стосовно сумління, коли вибір може бути правильним або помилковим, тобто узгіднюватись з божественним законом або йому протирічити (Catechismo della Chiesa Cattolica, 1786). А для правильного вибору подає такі норми-правила:

- Ніколи не погоджуватись робити зло задля добра.
- Все, що бажали б ви, щоб люди вам чинили, те ви чиніть їм (Мат. 7, 12).
- Любов завжди здійснюється через пошану до ближнього та до його сумління (Catechismo della Chiesa Cattolica, 1789).

СУМЛІННЯ - ЦЕ ДІАЛОГ З БОГОМ

Людина, що вийшла з рук Бога-Творця, носить його образ у такий спосіб, що, коли ми Його шануємо і вводимо з доброї волі у гру законів людської природи, наша діяльність входить у вічний задум Божий, актуалізує Божий план і таким чином наша дія входить в контакт з Божою дією у даний момент історії.

Цей сенс діяння в тобі і для тебе в інтимному святилищі власного сумління посилюється, коли аналізується у надприродному порядку, який так чи інакше завжди злучений з Богом. Знаємо і віримо, що Бог у своїй доброті встановив інший тип контакту, безконечно перевищуючи цей, природній: він дозволив причащатися його життям, він відкрив себе самого, він говорить з нами безпосередньо своїм Словом. Таким чином кожна акція, що входить в лінію плану Божого, дійсно стає відповіддю на його волю, яка полягає в тому, щоб встановити з нами особисті стосунки на основі любові.

(Продовження в наступному номері)

Скільки б ми не думали про Христа, пам'ятаймо завжди про Його любов, завдяки якій Він наділив нас багатьма своїми ласками і дібрами, а також про любов нашого Отця. Любов вимагає любові. Отож, стараймося завжди тримати перед очима цю правду і заохочуймо до любові один одного. Коли ж Господь дасть нам цю благодать і збудить у наших серцях таку любов, тоді все стане простим і зрозумілим, і ми за короткий час без особливих зусиль досягнемо багато.

Свята Тереза Авільська

ПРИТЧА ПРО СІВАЧА

Вона всім нам відома, але рідко коли ми пристосовуємо її власне до себе і рідко коли думаємо, що власне я - та нива, багато разів неродюча, а дуже часто подібна до тієї стежини, на яку зерно, що Господь засіває, падає і не зростає, подібна до того камінням посипаного поля, на якому мало що може зродити, бо каміння на ньому забагато. Буває, що ця душа, моя чи твоя, подібна до тієї ниви, на якій разом із засіяним зерном виростає тернина і бур'ян. І як вона може плід принести, коли тернина сильніша?

Так, як зерно потрапляє в землю, яка його приймає, кільчиться, сходить, зростає і приносить плід, так буває з тим закликом, який Господь дає через Своє слово кожній людині. Прийметься, то пускає коріння та сходить, і вже його трошки стає видно. Оце той благородний заклик до любові, до прощення, до добрих діл і буває все більше і більше видимим прикладом для інших. Потім приносить свої плоди, плоди щастя для тієї людини, яка його переводить у діло, і для тих, які зазнають того ж добродійства. Радіють люди, що мають між собою таку людину, яка в собі носить слово Боже, що вже достигло і принесло плід.

Але не кожну ниву можна обгородити і сподіватися на ній великого плоду. На багатьох нивах багато каміння і, перш ніж засіяти зерно, потрібно дбайливо повикидати те каміння. Ми, властиво, усі подібні до того кам'янистого грунту, де ненависть, заздрість, схильність до помсти, погорди є тим камінням, яке треба усунути, щоб та рілля могла прийняти слово Боже - заклик до милосердя, братерства і любові - і щоб воно зросло та принесло плід.

Бувають ниви, що хоча й обгороджені, хоча й не мають аж такого великого каміння, та все одно не зростають на них благородні рослини. Бо там буяє хабаз, буяє тернина - це ті лихі звичаї, яких треба позбутися. О, не раз чуємо різного роду нарікання, що сім'ї розбиваються, що у родинах пекло через лихі товариства, які ведуть молодого батька все далі на стежки пиятики, злодійства чи іншої вади, яка не пасує християнам. Оце і є той хабаз, та тернина. І хоч як боляче, треба викорінювати ці лихі засади, лихі звичаї. Треба назавжди відділятися від поганого товариства і від поганих звичок. І щойно після такої грунтовної підготовки можна сподіватись, що буде зерно слова Божого, що кинуте у серце людини, зростати і плодоносити.

Але до зросту потрібно світла, потрібно дощу. Отож, усе це залежить від когось. Ми знаємо, що не одна засіяна нива не принесла плоду, бо не було дощу або не було сонця, було замало або забагато тепла. Тож треба просити Того, від Кого залежить, від Господаря Жнив, щоб послав погоду на зріст того зерна, яке засіяв у святу землицю.

Христос одного разу виразно сказав, що жниво велике, а робітників мало. Треба просити Господаря Жнив, щоб послав гідних робітників на своє жниво. Отож, від молитви залежить не

лише зріст засіяного поля у чеснотах, які нащеплені у серцях численних християн - від молитви залежить і кількість та якість тих посланців, яких Господь хоче покликати на свою ниву.

Він промовляє й сьогодні, але не сам, як колись у Святій Палестині. Він промовляє устами священиків, монахів та інших посланців-християн, апостолів на цій землі. Від наших молитов, від нас самих, від усіх віруючих людей залежить кількість і якість тих посланців. Господь хоче, щоби ми самі їх випросили, щоб з наших рядів подарували найкращих синів і дочок і щоб вони стали місіонарами, тими сівачами слова Божого на кам'янистий і зарослий різним хабаззям грунт, і щоб допомагали те каміння відкидати і ту тернину викорчовувати, і ту святу оброблену землю відгороджувати від усіляких шкідливих впливів диявольської сили, яка так оманливо діє сьогодні.

Отож, злучімся насамперед всі разом в молитві за те, щоб Господь зіслав численних і добрих сівачів на наші запущені ниви, а окремо, на ті розлогі простори центральних і східних земель нашої України, як і цілого світу, де ще не проповідується, не засівається слово Господнє, де не родяться плоди тих бажаних Богом чеснот, які мали б прикрашати кожну людину.

Просім також, щоб у тих душах, в яких воно засіяно, це Боже слово зростало і щоб не заглушила його тернина, не видзьобали грабіжні птахи - прояви лукавого злого духа, котрий різними способами дивиться, як би вирвати із серця людини Віру, щоб вона не зростала, не приносила плоду, не поширювалася на інших, в котрих воно ще не вкорінилося, те благородне діяння слова Божого, яке живе в людях.

Дай, Господи, щоб у кожній душі, яка ще не хрещена, було тепло прийняте те Боже слово і заклик до навернення, заклик до Віри, і щоб вона зуміла відгородитись від тих шкідливих впливів і приман світу, щоб добре обгороджені ниви процвітали чеснотами, і щоб в наших християнських родинах лунала молитва подяки, щоденна молитва до Господа.

о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ

Радісна річниця в Страдчому

Тридцять першого грудня село Страдче мало подячну св. Літургію, бо саме минув рік, як церква Пресвятої Богородиці повернулася до законних власників. З цієї нагоди до села прибули о. Стефан, що протягом чотирьох років відстоював право на цю святиню, парох о. Микола та о. Василь Зінько, ЧСВВ. Під час Служби Божої запричастилося біля сотні віруючих. З вдячністю розійшлися люди по своїх домівках.

"ТІЛЬКИ ВІРОЮ КРІПІМСЯ..."

Сонячного, погідного, недільного вересневого дня 1994 р. в архикатедральному соборі св. Юрія задзвонили дзвони, скликаючи людей на Службу Божу... Немов із небесних вершин, з сяючих хорів у Святоюрському храмі линули переливи релігійних пісень у виконанні церковного хору. Почалася Служба Божа. Разом зі священиками молився народ. І от нарешті піднесено і шанобливо запрошено до проповіді гостя із Франції - пароха української церкви у Люрді - о. Николая Василя Прийму, уроженця с. Бачів Перемишлянського району, що на Львівщині. Перед царські ворота вийшов у вишиваних ризах літній священик з щирим, добрим, привітним обличчям і з якимсь особливим сяйвом в очах. Він почав свою проповідь із звернення до Господа Бога, до народу. Ця проповідь була незвичайною - адже високі слова про Господа Бога, Ісуса Христа і Матір Божу говорилися поетично, натхненно. Поезія була у віршах, у прозі, у кожній молитві. Поезія у зверненні до людей. Усі слова були просякнуті високим гуманізмом, глибокою логікою, розумом, і закликом до людяності, добра. Наводилися приклади і цитати з поезій Шевченка, висловлювались власні думки. Усі, затаївши подих, слухали і переходили в якийсь особливо піднесений духовний стан - наче перероджувались.

А о. Василь Прийма лагідно і переконливо навчав, як іти до істини. Згадував деякі трагічні моменти з власного життя, наголошуючи, що тільки велика Віра дала йому силу усе знести і залишитися живим. Розповідав, що мав честь на Святих Місцях з'яви Непорочної Діви Марії бути ініціатором і сподвижником спорудження в Люрді чудової церкви, яка своїми сяючими куполами, як золотими свічками, мерехтить серед сірочолих Піренеїв. Щасливий, що там, далеко від Батьківщини, лунає українська мова і молитви подяки Пречистій Діві Марії та Господу Богу. Щасливий, що вистраждав, вимолив і побачив через п'ятдесят років рідну Вільну Україну! Закликав зрікатись усього, аби тільки зберегти волю України.

І вся ця проповідь поетичним, філософським і разом з цим простим, проникливим словом до сліз зворушила людей. Такої проповіді іще не чула Україна! Тому й не дивно, що після закінчення Служби Божої багато людей підходили до о. Василя і просили у нього Божого благословення.

Це він - священик української церкви в Люрді, скромний поет і письменник (автор кількох виданих у Франції книжок), - в минулому

воїн УПА, знаний під псевдонімом "Чорногора", є автором відомої у всьому світі пісні "Гей, на півночі на Волині, зродилась Армія УПА". Це він пройшов тюрми, страждання, був майже мертвий між закатованими в тюрмі і наче воскрес для того, щоб сіяти добро і світло для свого народу. Все своє життя він жагуче молився за волю України, а тепер живе і марить Україною.

Євгенія Лещук

ХРИСТОС ЗАПАЛЮЄ ЗІРКИ

Христос запалює Зірки
Для наших душ на Небі.
Нас кличе Дух Святий іти
До Бога, Вічної Мети,
Й присвічує в потребі.
Як Бог Отець весь світ творив
Своїм могутнім словом,
Святий Дух світлом просвітив,
Христос те Світло запалив
В серцях вогнем любові.
Христос запалює любов
В покорі і терпінні.
Святий Дух ласки корогов
Кладе в опіку й під покров
Пречистої Марії.
Вона - Криниця Божих Чуд,
Помилувань й Любові.
Злагіднює нам Божий Суд
Зсилає Ласки на свій люд,
Що оживає в Слові.

СВЯТИЙ ДУХ

Місяць травень диво творить -
Дух Святий на землю сходить
Від Небесного Отця
Через зісланого Сина.
Віра ця для нас єдина,
І правдива, і свята.
Тільки вірою кріпімся,
Божій Трійці поклонімся,
Утішителя просім
Чистим серцем і вустами:
- Душе Божий, будь між нами,
Завітай в наш тихий дім!
Розжени безвір'я хмари
І зішли нам Духа дари
На стривожені серця
Християнської громади.
Духа мудрості та ради.
Духа кріпості й знання!

о. Василь Прийма

НА СВІТЛИНАХ: ● В Уневі під час Богослужіння; ● Урочисте вітання в рідному селі; ● В родинному колі.

ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ВАСИЛІЯНСЬКОГО ЧИНУ *

Василіяни мають незаперечні заслуги перед руською Церквою та уніятством. Після реформи цього ордену, здійсненої в Литві (маються на увазі білоруські землі - Ю.Л.) митрополитом Рутським, а згодом у 1743 р. на Русі (йдеться про українську етнографічну територію), тобто, в Короні, як тоді говорилося, весь орден дуже піднісся, особливо в навчальному процесі.

Чернеча молодь здобувала освіту в закордонних колегіях: у Відні в піярів, у Римі в Пропаганді, в грецькій колегії, в єзуїтській колегії в Брунсберзі, а, повернувшись на батьківщину, підводила із занепаду школи, які здавна існували при монастирях, підносячи їх до рівня єзуїтських, створювала нові. Зростала їхня роль на амвоні, в сповідальницях і на місіях. Люди ставали все побожнішими. У святкові дні тисячі прочан відвідували Манявську, Загорівську, Вічинську, Верхратську, Гошівську, Милецьку і Борунську святині. До Жировичів ішли прочани з усієї Литви (тобто, Білорусі), до Почаєва - з усієї Русі (тобто, з України), а до Крехова прибували паломники з-за Дніпра, з-за Дону, з Волощини, навіть з Греції та Криту.

Після 1743 року при всіх монастирях Василіяни засновували початкові школи, а при визначніших - вищі публічні школи, навіть школи філософії та теології. На створення таких шкіл вони не шкодували коштів. Деякі з них (Стефан Сулима-Грабовський, Володкевич, Митрофан Комаркевич, Паковський), вступаючи до чернецтва, всі свої маєтності віддавали на чернечу справу. Таким чином вже після ліквідації єзуїтського ордену Василіяни мали цілу низку вищих шкіл у своїй управі. Це вищі богословські школи у Вільні та Львові, моральної теології - у Свіржі, Лаврові і Кам'янці, школи філософії у Полоцьку, Вітебську, Луцьку, Жидичині, Холмі, Загайцях, Замості, Теребовлі; школи риторики в Крехові, Збаражі, Віцині, Білостоці, Мильцях, Сатанові, Щиполотах, Почаєві, Крем'янці і Загорові. Окрім того, школи дещо нижчого класу: теології - в Шаргороді й Умані, філософії - у Володимирі, Жировичах, Любарі й Борунах, риторики - в Бучачі, Гоші та Якобштаті в Курляндії.

Після скасування єзуїтського ордену... Василіяни взяли на своє утримання 22 школи в Литві та на Русі. Деякі з них мали значну кількість учнів: в Умані - 400, в Барі - 500, в Шаргороді - 600, в Бучачі - 800.

Василіяни утримували друкарні при монастирях. Серед них найвизначнішими були у Вільні та Почаєві. Почаївська славилася виданням літургійних книг, перекладами творів Отців Церкви та визначних теологічних творів закордонних авторів, а також поширенням книжок релігійного змісту серед народу.

Переклад з польської і примітки
Ю. Лащука

* *E. Likowski. Dzieje kosciola unickiego na Litwie i Rusi w XVIII i XIX wiekach. Warszawa, 1906, str. 79 -81.*

СВІДОЦТВО ВІРИ

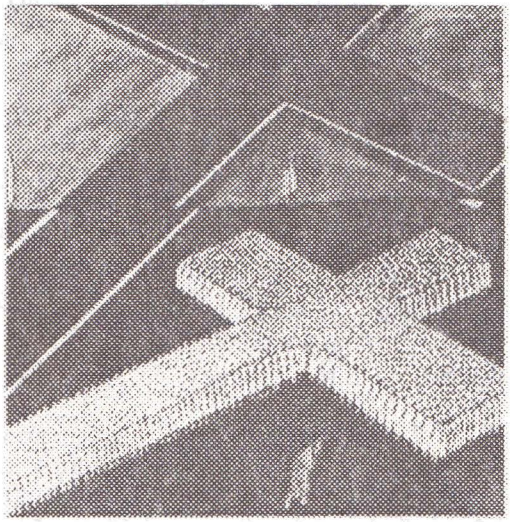

Кращий світ завжди будують лише чесні і відповідальні люди, слова яких не розходяться з вчинками. А такі люди народжуються лише там, де існує може й не усвідомлена, але успадкована і випрацювана довгою суспільною практикою християнська наука, яка всесторонньо показала світові єдиний взірець досконалого людського життя. І якщо десь у світі може збутися таке життя, то лише в середовищі християн. Адже кожна культурна людина знає, що в дохристиянському світі серед моря безсловесних рабів і жорстоких тиранів лише де-не-де блимало світло чистої людяності. Зокрема, на землі Ізраїля, де готувався прихід Божого Сина з'являлося все більше людей, гідних імені Того, чиї слова і вчинки ще донині викликають подив усього думаючого світу. Безумовно, наука пророків готувала розуміння науки Христа, а Його час назвала "повнотою часу".

"Ті, що перебувають в тіні смерті, побачать світло велике", - сказав пророк Ісайя. Чеснота в усіх системах і в усі часи має однакові риси, а гріх завжди є гріхом, нищенням людської гідності, бунтом проти Божих законів.

Але тому, що чеснота нелегка, тому що вона вимагає боротьби з грішною людською природою, усі чесні люди всіх часів стають "свідками віри", світилами, що світять в темряві ночі. Кожен, хто дбає про чесноти, вже тільки цим кидає виклик грішній людській природі і спирається на щось вище за природу і за себе. Чесноти (любов, доброта, чистота, вірність, мужність) у важких умовах життя несуть на собі знак вищої, Божої сили і свідчать про те, що людина покликана не лише до земного існування. Всі чесні люди всіх часів, де і в яких умовах вони б не жили, залишають свідоцтво того, що людина не лише проминаюче тіло, але щось незрівнянно краще, гідне вічної слави і подиву. Згадаймо мужню Юдит, що ризикувала життям, аби порятувати свій народ, чисту Сусанну, яка за свою чистоту готова була заплатити життям, Якова-Ізраїля, що був готовий до боротьби з невідомими силами, аби зберегти свою віру, Мойсея, що ризикував життям і перед фараоном, і перед своїм власним народом, братів Маковеїв, що в муках віддали життя за віру своїх батьків - усі вони гідні подиву, усі вони прислужилися до того, щоб наша віра була непереможною і передавалась з покоління в покоління все кращою і сильнішою.

"Ідіть, навчайте всі народи, і робіть їх моїми учнями! І будете мені свідками!" - вклав у наші серця Христос. - "Будете світлом світу і сіллю землі".

Життя, згідно науки і прикладу Христа, це те, до чого людина повинна прагнути усіма своїми помислами і силами. На щось більше за це людина не здатна: "Досить учневі, щоб був як його Вчитель!"

Але в чому зміст цього свідоцтва? Чому лише Його науку і Його приклад треба втілювати в життя, не розпорошуючись на інше?

Тому що наш світ таки створений задля здійснення Божого царства... І хто працює над цим здійсненням, виконує головну місію людини на землі: "Перш за все шукайте Царства Божого і його Правди, а все інше додасться вам!" Царство ж Боже не приходить раптом - воно серед нас, скрізь, "де голодні і спраглі правди", але там, де шукають "тільки свого" і грішать, його немає, бо Бог "не буває слугою гріха". Якщо згадати все, що торкається Божого Царства, стане зрозумілим, що те Царство - сам Ісус, що провів своє життя так, як це "подобалось Отцю Небесному", і всюди, де Він з'являвся, де Його приймали таким, яким Він був - там було Царство Небесне.

"Добре нам тут бути", - казав апостол Петро на горі Тавор. Під час Тайної Вечері теж було всім добре, бо й тоді Ісус створив атмосферу повної довіри: "Я не називаю вас слугами, я назвав вас приятелями"; а в небі все те буде продовжуватись, бо Він пообіцяв "буду їсти і пити з вами знову в Царстві Божому".

Отже, атмосфера дружби, повної довіри і любові - оце і є Царство Небесне, яке ще прийде, але вже почалося тут у нас! Хто намагається так жити і залишати після себе свідоцтво життя, наповненого Божим милосердям і Божою любов'ю, стає незамінним свідком віри, свідком Божого Царства, яке вже є і завджи буде серед нас.

о. Павло Мадяр, ЧСВВ

ВИСТАВКА-МУЗЕЙ ІМЕНІ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО

Вже чотири місяці діє у Яремчі на Івано-Франківщині освячена єпископом Павлом Василиком виставка-музей імені митрополита Андрея Шептицького. В експозицію, що розмістилася у карпатському Крайовому музеї визвольних змагань, увійшли художні твори таких визначних майстрів пензля української діаспори, як Петро Андрусів, о. Ювеналій Мокрицький, Юрій Козак. В музеї також виставлені твори релігійного прикладного мистецтва, скульптура, мозаїка. Усі ці матеріали зібрав та організував виставку-музей греко-католицький священик о. Ярослав Свищук.

За повідомленням АРІ

МУДРІЙ ГОЛОВІ ДОСИТЬ...

Ніч з тридцять першого грудня на перше січня не була для мене приємною: співи за вікном не давали заснути. Гадав одразу, що то пияки повертаються з пивнички, що неподалік від монастиря, але ж... "Добрий вечір тобі, пане - господарю", - злагоджено вели чоловічі та жіночі голоси. Як і весь цивілізований світ, Львів святкував Новий рік... І прийшло мені на гадку, що якісь ми, українці, роздвоєні чи, пак, фарисейні... Згадалася Бразилія, де з 1937 року панує новий стиль. І заслуга в цьому священиків - українських патріотів, які в ті часи піднесли наше церковне та національне життя до зеніту. І нічого не втратили, перейшовши на новий стиль, бо мають одних тільки сестер Служебниць сьогодні понад чотири сотні, до сотні - священиків, зростає кількість сестер Анниcток, Йосифіток та Василіянок, заснований світський інститут Катехиток Серця Ісусового, яких теж є кілька сотень. І українство там таки найдовше трималось... А в лютому минулого року був я у Варшаві і тамтешня сестра Служебниця розповідала мені, що, дотримуючись старого стилю, молодь у Польщі насправді й свят не має, бо мусить іти до школи...

Але що ж це за "новий стиль"? І хто його ввів? Варто знати, що за часів римського імператора Юлія Августа вчені - астрономи впорядкували календар, що на честь імператора, який його затвердив, дістав назву "юліанського". Згодом виявилось, що перші обчислення були неточними і астрономи запропонували Папі римському Григорію новий календар з поправкою на 13 днів, який дістав назву "григоріанського". Сьогодні за ним живе уся Західна Європа, Америка, Африка, Австралія і Азія. Навіть в Греції панує новий календар, і лише Великдень там святкується по-старому.

Але, на жаль, не так воно склалося у нас. Хоч, прийнявши новий стиль, ми б тільки виграли. Насамперед відмежувались би від Москви. Одночасно б знейтралізували полонофільські впливи. Та й, зрештою, якщо комусь пропонують нову машину, вдосконалену і зручну, то мудрій голові буде досить, аби відмовитись від старого одоробла. Але нам, мабуть, не допоможуть жодні докази...

КОЛИ Ж ПЕРЕМОЖЕМО

Маю на увазі боротьбу з поширеною людською вадою - пияцтвом. Чую від багатьох, що за навернення пияків моляться. Але ж тільки молитися і нічого більше не робити - це все одно що допускатися гріха спокушування Господа Бога.

Ви запитаєте: що робити? Насамперед на святах, гостинах, зустрічах і т.п. не ставити на стіл горілку. Можна поставити сухе вино, бо, в міру вживане, воно навіть регулює тиск - але не горілку. Правда, дехто вважає, що гості образяться... А Бог? Хіба не гнівається Бог, коли ми когось припрошуємо до чарки? Вже коли ставимо горілку на стіл, ми грішимо більше, ніж пияк, бо він опанований спокусою і через це несе меншу відповідальність, ніж усі ті великодушні тверезі, що припрошують до пиятики.

Якщо ми хочемо когось пригостити і зробити йому приємність, не силуймо його пити і навіть - їсти, це некультурно. Усі ті "припрошування" тільки роблять наших людей кумедними, а не гостинними. До того ж нерідко вони закінчуються трагічно. Пригадую в Бразилії, напередодні Йордану підходить до мене одна жінка і запитує, чи можу прийняти від неї на службу Божу. "Можу, чому ж ні?" - відповідаю. "То за сина, - пояснює жінка. - Загинув на саме Різдво. Понапивалися, і брат брата зарізав"...

От і гостіть та припрошуйте, то й будете відповідати за чужу смерть і за чужий злочин - убивство, розпусту, лайку і т.п.

Лише коли не ставитимемо на стіл цієї отрути і не припрошуватимемо до пиття, переможемо в боротьбі з пияцтвом.

НА БРЮХОВИЦЬКОМУ КЛАДОВИЩІ

Не дуже приємно бувати взимку на кладовищі, але на похорони відпусток немає і чи зима, чи літо їдуть автобуси з трунами померлих, рідними та друзями, а часто й зі священиками.

Цієї зими трапилося й мені ховати одну молоду жінку. Залишила це земне існування та й подалася в позасвіти. Грабарі - привітні хлопці, та шкода їх, не встигають копати гроби... Нім засиплять яму померлого, ми чекаємо і відправляємо відповідні моління. Врешті, кладуть вінки і поволі їдуть з кладовища, оглядачи сусідні гроби... От бачу: могила якогось "нюка", нашого краянина, але на вінку написано: "от любимой жены"... Навіть по смерті і то на своїй землі "коханий" (хахол) під імперським пантофлем...

БОГОВІ ПОКЛОНИТИСЯ

Ми дуже цікаві і хочемо знати чимало речей, які не завжди для нас досяжні. Однак про деякі з них можемо довідатись, бо на це є Божа воля. От хоча б, про небо: що там поробляють?

Відкриймо Об'явлення святого Івана Богослова. Він описує небо та Божу славу у ньому. В четвертій главі пише святий євангеліст, що бачив двері неба відчиненими, а серед престолу і навколо нього - чотири істоти, що не мали спокою ні вдень, ні вночі, промовляючи: "Свят, свят, свят Господь, Бог Всемогутній, що Він був, і що є, і що має прийти... І коли ці істоти складають славу, і честь, і подяку, падають двадцять чотири старші перед Тим, що сидить на престолі, і вклоняються Йому..."

У наступній главі, коли Ягня бере книгу з правиці Того, що сидить на престолі, то "чотири істоти і двадцять чотири старші попадали та поклонились Тому, що живе повік віків".

У чотирнадцятій главі (7) ангел говорить голосом гучним: "Побійтеся Бога та славу віддайте Йому, бо настала година суду Його, і вклонітесь Тому, Хто створив небо і землю, і море, і водні джерела!"

І ще - коли св. Іван Богослов хотів ангелу поклонитися, ангел двічі мовив: "Богові поклонися!"

Звичайно, ми поки що перебуваємо на землі, але ж сподіваємося бути на небі, у вічному блаженстві. Тож добре подумаймо, і вже тут, на землі, правильно та гідно поклоняймося Богові та перед Ним припадаймо ниць, бо це буде наша постійна робота на небі.

о. Василь Зінько, ЧСВВ

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

Дорогий "Місіонаре!" Пише до Тебе Курій Андрій з Жовкви, що на Львівщині. Найперше дякую Милосердному Богові, Найсвятішому Ісусовому Серцю і Пречистій Діві Марії за чудовий візочок, який я за сприянням Преподобного отця Петра Бальцара одержав з Мюнхена.

Адже мені вже минуло сімнадцять років, а я ще жодного разу не стояв без сторонньої допомоги на своїх ногах. З дитинства такий. Не можу сам одягатися, ані їсти. Тож складаю сердечну подяку о. Бальцару, с. Розіні та усім добродіям - жертводавцям з Німеччини. Не можу не згадати і дорогих мені людей, які розуміють моє страждання і вчать мене релігії - наших жовківських священиків, монахинь і монахів. Від щирого серця хочу подякувати і моєму сповідникові, Преподобному отцю Софронові Попадюку - хай усіх Вас Бог благословить.

Я вірю, що колись і для мене настане щасливий день, змилосердиться Бог наді мною, кайдани мої розкує і на ноги мене підведе. І тоді я на коліна припаду, почну молитися і славити Бога, а потім побіжу до Матінки Божої, і знову на коліна припаду, почну молитися і заплачу, і заплаче зі мною уся моя родина, але то буде плач щасливий і радісний. І все своє життя я буду Богові служити, Бога славити, Богові пісні складати, до Бога людей навертати...

Я знаю, що на Україні є багато добрих людей і вірю, що через Милосердного Бога та Пречисту Діву Марію знайдеться серед них той, хто допоможе мені стати на ноги. Моя адреса: Львівська обл., м. Жовква, вул.Б.Хмельницького 110 а пом. 8.

Як відзначив Іван Павло II, сім'ї, в яких є інваліди, заслуговують допомоги та опіки зі сторони церковних громад.

"Щоб позбавити людину, що має фізичні вади, від оточуючого зла та дискримінації, необхідно бути готовим розділити горе цієї людини", - відзначив Папа.

Іван Павло II зауважив, що коли у сім'ї народжується дитина інвалід чи когось з членів сім'ї спідкало горе, зрозуміло, що тоді фізичні і душевні страждання переповнюють сім'ю. Тоді сім'я може замкнутись у своїх проблемах і стражданнях. Такі сім'ї в першу чергу потребують сторонньої допомоги та опіки. І саме релігійні громади повинні приділяти максимум уваги таким людям, вселяти в них додаткову мужність і віру.

(За повідомленням АРІ)

ПОЧАТОК ЗАКЛАДЕНО

Не зважаючи на глибину духовної кризи, сьогодні в Україні вже можемо говорити про те, що у вузах країни з'явилися кафедри релігієзнавства, в школах - уроки Закону Божого.

Розробляється комплексна програма духовної освіти. Також в Україні з'явилося два підручники з релігієзнавства, що складаються з трьох томів.

Один із них - "Історія Церкви і релігійної думки в Україні" вже побачив світ у видавництві "Либідь" і розісланий по вузах, технікумах і обласних управліннях народної освіти. Другий підручник під назвою "Релігієзнавство" збирається видати "Наукова думка". Обидві книжки охоплюють період лише до половини минулого століття, і сучасна історія релігії масово ще не вивчається, але все ж гідний початок закладено.

ПІДГОТОВКА ДО ЮВІЛЕЇВ БЕРЕСТЕЙСЬКОЇ ТА УЖГОРОДСЬКОЇ УНІЙ

Відбулося друге зібрання деканів Львівської архієпархії, представників монаших чинів і світських організацій Української Греко-Католицької Церкви, де було розглянуто питання підготовки до святкувань ювілеїв 400-ліття Берестейської та 350-ліття Ужгородської Уній. На початку засідання протосинкел Львівської архієпархії єпископ-помічник Юліан Гбур вказав, що Синод владик Української Греко-Католицької Церкви 21 лютого 1994 року вирішив, крім урочистого відзначення цих подій Богослуженнями та науковими конференціями, провести у 1996 році Патріарший Собор. Було зауважено, що для повної реалізації цього плану потрібно врахувати чотири основних аспекти: теологічний, соціальний, душпастирський та правовий. Через те на засіданні були запропоновані теми до дискусій, виходячи з яких, учасники наради утворили 7 комісій, які працюватимуть над підготовкою святкувань.

СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ УКРАЇНИ ДО РЕЛІГІЇ

Український науково-дослідний інститут проблем молоді вже вдруге провів опитування серед юнаків і дівчат України. І ось результат: з півтори тисячі молодих людей кожен п'ятий вбачає головний сенс свого життя в тому, аби заслужити потойбічну винагороду. 30% вважає за необхідне розвивати в собі віру в Бога. 45% молоді вірять у Воскресіння Ісуса Христа. 1/4 опитаних повідомила, що завжди були віруючими. 19% - з часом, в силу якихось обставин, повірили в Бога. 1,5% навпаки зневірились. 43% опитаних зазначили, що їхнє ставлення до релігії стало більш шанобливим. Менше поважають лише 4%. Водночас 15% заявили, що вони невіруючі, а майже 2% назвали себе атеїстами. 40% опитаних молодих людей зазначили свою приналежність до однієї з Церков, і лише 14% опитаних сказали, що вони не знають такої Церкви, яка б відповідала їхнім духовним запитам.

Таким чином, на основі проведеного дослідження чітко можна сказати лише одне - молодь України до релігії ставиться дедалі шанобливіше.

"БОЖЕ, ВСЕ ВКАЗУЄ ВЕЛИЧ ТВОЮ"

Під такою назвою обласна організація істориків Державного архіву Івано - Франківської області видала збірку творів українських поетів кінця XIX початку XX століття.

Книжка видана на основі архівних матеріалів. Впорядкував її Ігор Перевозецький. До збірки увійшли твори релігійної тематики відомих українських поетів Василя Щурата, Зенона Тарнавського, Юрія Шкрумеляка, Івана Нагірного, Федора Невестюка, Уляни Кравченко та багатьох інших.

За повідомленням АРІ

РІЗДВО У ВІЛЬНЮСІ

В останні роки в країнах Балтії постають греко-католицькі церкви. Цей процес зумовлений зростанням релігійної та національної свідомості українців, які проживають на цих теренах. Так, наприклад, у 1991 році греко-католицька церква Пресвятої Трійці відкрилася для вірних у Вільнюсі (Литва), а в 1994 році громада вірних у Талліні (Естонія) отримала в своє розпорядження приміщення колишньої лютеранської кірхи. На жаль, українці в Ризі не мають своєї церкви, але громада вірних католиків східного обряду молиться в римо-католицькому костелі Скорботної Матері Божої.

Церква Пресвятої Трійці у Вільнюсі є головним осідком Чину святого Василія Великого в країнах Балтії, а парох цієї церкви о. Павло Яхимець, ЧСВВ, обслуговує також вірних у Талліні. Саме в цій церкві, що існує вже чотири роки, відроджуються українські традиції всіх християнських свят, які відзначаються за григоріанським календарем, що зручно і доречно у католицькій країні. Свято св. Йосафата є одним з найвизначніших не лише з любові до нашого святого, але й тому, що він тринадцять років свого подвижницького життя провів у монастирі Пресвятої Трійці, пройшовши шлях від простого монаха до архимандрита. 13 листопада минулого року у церкві Пресвятої Трійці відкрита меморіальна дошка, присвячена його пам'яті. До речі, литовський народ теж вшановує пам'ять Йосафата. В містечку Пабраде є костел його імені, а в костелі св. Казимира Отців Єзуїтів у Вільнюсі 12 листопада завжди відбувається Служба Божа і проповідь, присвячена життю святого.

Традиційним стало відзначення свята св. Миколая в церкві Пресвятої Трійці. Минулого року з цієї нагоди дітьми парохіян була підготовлена вистава, а на святі були присутні представники Посольства України в Литві. Так само урочисто було відзначене і цьогорічне навечір'я Різдва Христового. Українська громада зібралася в церкві на урочисту Службу Божу, потім діти показали сценки з життя сільської родини, яка готується до Різдва, дорослі виступили з вертепом, а пізніше розпочалися колядки.

Але не лише про відновлення традицій дбає українська громада в Литві. При українській недільній школі ім. Т.Г. Шевченка у Вільнюсі проводяться уроки катехизму, а також з початку нового року - окрема молодіжна Служба Божа, яку діти із задоволенням відвідують. На черзі - створення українського молодіжного християнського центру св. Йосафата. Поки що це тільки план, але незабаром він повинен здійснитися.

Як бачимо, релігійне життя української громади в країнах Балтії інтенсивно розвивається і, можливо, невдовзі виникне потреба встановлення екзархату чи окремої дієцезії для цих країн, щоб кожен українець, який опинився далеко від Батьківщини, знайшов своє місце в Христовій Церкві і міг прославляти Бога рідною мовою та у своєму обряді.

о. Олександр Лісовський,
м. Вільнюс

Емілія ТУРКОВСЬКА

* * *

Я ішла до Твого дому,
Твого храму золотого,
щоб зняла Ти з мене втому,
і зневіру, і тривогу.
Ти вчинила так, як завше:
напоїла у посуху,
відвела розпуки зашморг,
повернула силу духа.
Я Тобі сльозу свинцеву
принесла, а більш нічого.
Ти ж мені відкрила небо
й показала шлях до Бога.
Я молилась, я молилась -
і пливла пречиста річка,
і Твоя небесна сила
запалила в серці свічку.
Все лукаве, все іржаве
тануло у тому світлі,
і Твою довічну славу
я збагнула тої миті...
О, небесна квітко слави!
Я Тебе благословляю.
Не лиши мене, благаю,
із негідними ділами.
А спади мене на вістрі
золотого Твого слова,
щоби я уже довіку
не чинила більше злого,
щоб зухвало чи ганебно
не поводилась з думками...
Народи мене для неба,
о, моя небесна Мамо!

Василь МОРОЗ

***

Боже, промінить
воля Твоя.
Вірю без тіні
сумніву я.
Серп філософій
правди не вжне.
Кров із Голгофи
омиє мене.
Стан молитовний
словом простим
серце наповнить
Духом Святим.
Серп філософій
правди не вжне.
Кров із Голгофи
оживить мене.
Христе Ісусе,
шлях Твій спаса.
Ним вознесуся
у небеса.
Серп філософій
правди не вжне.
Кров із Голгофи
підніме мене.

м. Івано-Франківськ

НЕБЕЗПЕЧНІ УХИЛИ В ЦЕРКВІ

Ілюстрація Володимира Слєпченка

"Не захоплюйтесь всілякими та чужими науками"

(До Євр. 13, 9)

Протягом століть Церква Христова пережила чимало відхилень та втручань. Вже св. апостол Павло згадує про Гіменея і Філіта, які відхилилися від правди, кажучи, що воскресіння було вже. "Стережися ж базікань марних, бо ще більше провадять вони до безбожності", - пише св. апостол Павло в другому листі до Тимофія (2 Тм. 2, 16-18). - "А їхнє слово, як рак, буде ширитися далі". Були вже тоді миколаїти, та й гностики накоїли чимало лиха в перших християнських громадах. Згодом з'явилися аріяни, несторіяни, македоніяни та пелагіяни. Не було жодної правди віри, якої б вони не намагалися витлумачити по-своєму, вводячи в оману легковірних та необачних. Але що змінилося в наші часи? Адже і тепер чимало ухилів, які баламутять віруючих. Ось деякі з них:

Демократія

Не від сьогодні йдеться про те, що в Церкві повинна бути демократія, що голос мирян і духовенства повинен братися до уваги. Дійшли до того, що навіть організовують різні анкетування в питаннях, які часто в Церкві бездискусійні... Але що тямить в справах духовності той, хто не може як слід повторити шість правд віри чи десять заповідей Божих?.. Демократія чи народовладдя ніколи в житті громадському себе не виправдовують, бо вимагають чесних і відповідальних громадян, які б могли контролювати вибраних представників народу. Коли ж представники вибираються грішми, протекцією та знайомствами, то яка це демократія?.. Та й, зрештою, навіщо молитися в Отченаші "хай буде

воля Твоя", якщо чинитиметься воля народу, іншими словами - демократична воля?

Демагогія

Стрічаємося сьогодні із демагогами в лоні Церкви. Вони посилаються на думку чи авторитет сірої маси і формулюють таким чином вимоги та потреби церковного життя, забуваючи при цьому слова св. апостола Павла: "Коли б я намагався людям подобатися, то перестав би бути слугою Божим".

Пермісивізм

Ще один небезпечний ухил помічаємо сьогодні: вседозволеність. Правда, односторонню, як в тій народній приказці: "Що дозволено владі, не дозволено кожній бабі...". Як можна монополізувати віру та обряд і наказувати тим, хто має більше глузду та намагається дотримуватись четвертої Божої заповіді?.. Хіба те, що протягом сотні років схиляло до побожності, можна викидати на сміття?.. Вже хоча б з пошани до своїх батька-матері ми повинні залишитися традиційно українськими християнами, а не виспівувати "тепер я турок, не козак". Та й кому шкодять традиції, що як листя, зберігають живим дерево нашого народу?..

Володар БУЖЕНКО

60 років тому (1934) в церкві і монастирі св. Онуфрія у Львові:

Відправлено Служб Божих	2.476
в т. ч. Молебнів	150
Було проповідей	247
конференцій	157
Проведено місій	10
реколекцій	46
Запричащалось (осіб)	77.846
Висповідалось (осіб)	46.008
Відвідано хворих	16
Уділено оливопомазань	16
Повінчано (подружніх пар)	8

Минулого (1994) року:

Запричастилось (осіб)	119.302
Похрещено (осіб)	215
Повінчано (подружніх пар)	120
Було парастасів	43
похоронів	64

Люба ВОЛОШИН

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ

У ТВОРЧОСТІ ОЛЕКСИ НОВАКІВСЬКОГО

О. Новаківський. "Мойсей" (портрет екселенції Митрополита А. Шептицького). Олія, полотно на дошці. 1915-1919. В 1930-х рр. твір був власністю Греко-католицької Духовної Академії.

Відомо, що Олексу Новаківського лучила з Митрополитом довголітня сердечна приязнь та взаємна підтримка. Серед багатьох українських митців, на яких свого часу розпростиралась щедра меценатська підтримка Митрополита (досить згадати тут хоча б М. Бойчука, М. Сосенка, М. Паращука, Ю. Буцманюка, Я. Струзманчука), Олекса Новаківський був тим художником, у творчій долі якого Князь церкви відіграв чи не найбільш вирішальну роль. Це він запросив у 1913 р. молодого ще тоді і сповненого творчих сил О. Новаківського до Львова, надавши йому можливість працювати у закупленій ним майстерні після Яна Стики. Митрополит не тільки фінансував на дуже вигідних для художника умовах його творчу працю у Львові, але й уважно спостерігав за розвитком його таланту, підтримував морально і матеріально у всі важкі моменти життя. Сьогодні можемо з певністю стверджувати, що контакти з Митрополитом великою мірою визначили ідейно-світоглядне тло усієї пізньої творчості О. Новаківського, вплинули на його тематичні зацікавлення.

Коли на початку 20-х років О. Новаківський вирішив відкрити у стінах своєї майстерні мистецьку школу, Митрополит став одним із перших її меценатів. Він фінансував щорічні вакаційні поїздки школи на Гуцульщину - до Космача, а після того відвідував особисто їхні звітні виставки у Львові та нерідко, щоб підтримати молодих, закуповував їхні твори. Як згадують учні, Митрополит талановито викладав

(певний час) лекції з історії мистецтва у школі Новаківського, при цьому дав молодим можливість користуватися своєю особистою мистецькою бібліотекою у Митрополичій палаті. Коли з часом поставало питання про подальшу освіту найбільш обдарованих, але незаможних учнів Новаківського, Митрополит брав на себе фінансування їхніх поїздок у художні заклади Західної Європи, як це було з М. Морозом, В. Дядинюком, Ст. Луциком, Ів. Нижик та іншими.

Природно, що О. Новаківський, вповні оцінюючи підтримку Митрополита, старався усією творчістю оправдати його високе довір'я. В одному із своїх листів із с. Могили в 1913 р., вибираючись на запрошення Митрополита до Львова, він писав: "Якщо я тепер зможу в своїй творчості захопити ширший горизонт, оживотворити приборкану ідею, посадити на царині мистецтва свою квіточку - се буде для вашої Екцеленції моя скромна вдяка. Працюючи для штуки, відвдячусь єї Великому Покровителеви".

З того часу образ Митрополита Андрея Шептицького стає для художника темою, яка проходить крізь усю його пізню зрілу творчість львівського періоду. Здається, ніхто з українських митців не працював над образом Князя церкви з такою щирою самовідданістю та вимогливістю до себе, як О. Новаківський. За чверть століття близьких контактів з Митрополитом художник створив дослівно сотні рисункових портретних начерків, десятки олійних ескізів та завершених композиційних портретів. Кращі з них, як наприклад, "Портрет Митрополита" (Шкіц із пам'яти) 1915 р.; "Мойсей" (1915-1919 рр.); "Владика І" ("Проведіння") 1930 р., належать до шедеврів в усій малярській творчості О. Новаківського. На жаль, саме ці, найбільш сильні портрети Митрополита пензля Новаківського на сьогодні або безповоротно втрачені, або місцезнаходження їх на даний час невідоме.

Опріч творів, що насвітлюють безпосередньо працю художника над образом Князя Церкви Андрея Шептицького, є також декілька малярських шедеврів Новаківського, котрі так чи інакше були інспіровані в його творчості контактами з Митрополитом. Серед них - відомий символічний образ "Юр. Поема світової війни" (1919-1921 рр.), що є своєрідним ідейним завершенням великого циклу живописних "трансфігурацій" художника на тему собору св. Юра. Художник трактує тут образ святоюрського храму як твердині національно-духовних надбань народу, що непохитно стоїть посеред розбурханої війни, посеред апокаліптичних візій минулого і майбутнього, в тривожних багряних відблисках зі сходу - справді пророчих передчуттях драми, що насувається на долю народу.

З особою Митрополита пов'язана також праця О. Новаківського над великим надвівтарним образом для собору св. Юра. Це - монументальна композиція "Мати Милосердя" - останній великий твір художника, що залишився незакінченим через його смерть.

м. Львів

ОСЕЛ-ХРИСТОНОСЕЦЬ

Весь світ, весь всесвіт радів народженням Божого Дитяти. Раділи люди, раділи всі сотворіння Божі, раділо навіть квіття. Лиш пекло скаженіло, бо прийшов Спаситель, бо ж Господь зіслав того, який мав відкупити людський рід.

Та лютував ще й цар юдейський Ірод. Стривожився, що втратить своє царство. Тож народжене дитя не давало йому спокою. Похмурий ходив по своїй палаті і думав, як позбутися ненависної дитини. І придумав таке, що саме пекло вжахнулося. Велів повбивати всіх дітей, що прийшли на світ в останні два роки. Сподівався, що з ними загине й Ісусик.

Тиха ніч вкрила Вифлеєм, над яким завис цей жахливий наказ. Тривожно мерехтіли ясні зірки, осяюючи Чумацький шлях на небі. А цим шляхом сходив з неба, ніби якась срібна з'ява, ангел. Поспішав, щоб сповістити Йосифа про небезпеку.

- Бери Марію і Дитя та втікай до Єгипту. Лютий Ірод наважився на життя Дитяти.

Зажурені, почали Йосиф і Марія лагодитися в дорогу. Йосиф бідкався, бо ж як йому іти в таку далеку дорогу з немічною Марією та немовлям, та ще й пішки.

Глибоко в стаєнці, за яслами, в яких спав Ісусик, забринів малий вірлюк, наче даючи про себе знати. Йосиф зрадів. - Візьму вірлюка, - подумав. - Малий він, небагато в нього сили, а все ж-таки порятує в дорозі.

Зоріло. Свята Родина покидала Вифлеєм. Марія-Мати з Дитятком на вірлюку, а Йосиф побіч, тримаючи в руці вуздечку.

Цілі дні мандрували подорожні, не стрічаючи ні деревини, ні зісохлої травички, ні води. Уночі розкладав Йосиф ватру, при якій засинали. А ослик тулився коло них, важко дихаючи по цілоденнім труді. Копита його підбилися, ноги кривавили, а голод і спрага гірко дошкуляли.

Одного разу розшаліла буря, якої досі ще не було. Небо вкрили олов'яні хмари, громи гуркотіли безупину. Врешті погасла злива, що, здавалося, все затопить. Як надходила буря, проходили вони саме руслом річки, що зовсім висохла. Йосиф забрав Марію з Дитятком та сховався з ними під скелею, що стирчала над руслом. Ослик залишився по другому боці висохлої річки і жадібно скубав вогке гілля. Довго шаліла злива. Втихати почала аж під вечір. Небо прояснилося, а останнє проміння сонця осяяло змочені піскові кургани та скелі. На місці висохлого русла котилися жовті буруни, шаліла розбурхана ріка. На протилежному березі бігав вірлюк, жалібно іржав, розглядався, шукав своїх господарів. Щоб заспокоїти бідну тварину, гукнув Йосиф до нього. Вгледівши своїх,

кинувся осел стрімголов у розбурхані хвилі ріки, намагаючись дістатися на другий берег. Аж зойкнули Марія та Йосиф: чорні буруни поглинули нещасну тварину. Та нім опам'яталися від жаху, побачили вухату голову свого вірного вислюка. Змагаючись із хвилями-бурунами, вибивався він над воду і намагався добитися до своїх господарів. То потопав, то знову виринав. Довго та далеко несла його ріка. Та все-таки зносила ближче до берега, де стояла Свята Родина. Врешті добився, виліз на берег. Аж сплеснули з радості Йосиф та Марія. А він підбіг до них, струшуючи з себе воду, обтер об них голову, а опісля почав лизати простягнені до нього рученята Ісусика, що Його Марія тримала на руках.

Три тижні мандрувала Свята Родина. Бувало так, що ослик падав від виснаження, мов мертвий. З жалем дивилися Йосиф та Марія на бідну, втомлену тварину. Підшукували для нього смачної трави, холодної води, змивали покалічені ноги. Але вже вранці, по нічному відпочинку, зривався вислюк бадьорий і дріботів далі, несучи дорогий тягар.

Врешті прибули до Єгипту. Марія-Мати взяла годувати Ісусика, а Йосиф знімав з осла клунки. Зняв і... - Що це? - здивувався. - Маріє, - закликав - ходи, глянь у нашого ослика на хребті хрест.

Здивовані, приглядалися знаменню хреста, що виднів на хребті вислюка. Від шиї вздовж хребта і поперек крижів біля передніх лопаток, чорніла смуга шерсті, творячи в такий спосіб знамення хреста.

Це в нагороду за тяжку та вірну службу Ісусикові відзначив Господь ослика хрестом, ніби лицарським орденом.

З тієї пори ослики цієї породи носять знак хреста. А люди називають їх христоносцями.

Микола Яцків.

(За виданням "Різдвяні троянди", Нью-Йорк, 1953)

ЗАРВАНИЦЬКЕ ДИВО

В листопаді минулого року брати з Крехівського монастиря організували для місцевої дітвори і молоді екскурсію до Зарваниці. Спочатку всі помолилися, щоб Бог поблагословив цю поїздку, відмовили вервицю, відспівали молебень, виконали кілька пісень і ще одну вервицю - час проминув швидко, і ось ми вже на місці. Всі діти зайшли до церкви, де відправлялася Служба Божа. Приступили до святого Причастя. По Службі Божій дали концерт на честь Матері Божої і, помолившись біля чудотворного образу, пішли на місце, де Вона об'явилася. Випили святої водички, пішли на хресну дорогу. В цей день було дуже холодно, де-не-де лежав сніг, але всі були задоволені і щасливі. Купивши книжечки, вервиці, медалики, повернулися до Крехова... За якийсь час в монастирі задзвонив телефон. Мама одного з хлопчиків, що їздив з нами до Зарваниці, плакала від радості і щиро дякувала. Виявляється, її дев'ятирічний Михась хворів на енурез і жодне лікування не допомагало. Коли мама відправляла його до Зарваниці, молилася до Матінки Божої і просила допомогти. І сталося диво: дитина повернулася здорова. Мама спостерігала за Михайликом протягом трьох місяців, але жодних ознак хвороби не зауважила. Вдячна Матері Божій за чудесне оздоровлення її сина, просила розповісти про це в "Місіонарі", щоб Небесна наша Мати була прославлена і щоб люди знали, де найпевніша поміч.

Брат Херувим Михайло Лісовський

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український католицький часопис

Засновники - Отці Василіяни

Головний редактор
о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ,
о. Іван Новак, ЧСВВ,
о.Йосафат Воротняк, ЧСВВ,
о. Йосиф Будай, ЧСВВ,
о. Павло Мадяр, ЧСВВ,
Неоніла Стефурак.

Комп'ютерна верстка
Ольги Кузьмич

На обкладинці:
Стрітення - вишивка
о. Д. Блажейовського

Адреса редакції:
м. Львів, 290019,
вул. Б. Хмельницького,36
Святоонуфріївський
монастир ОО. Василіян
тел. 72-46-94

Підписано до друку 27.01.95р. Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0. Тираж 3000 прим. Зам. *196*

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській книжковій друкарні. 292310, Львівська обл., м. Жовква, вул. Василіянська, 8

ЗМІСТ

В. Буженко
Взяти в обійми Христа 1
Намір апостольства молитви на лютий 2
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Справжній чи повноцінний християнин 4
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Як нам властиво називатися 5
На порозі третього тисячоліття 6
о. Маркіян Когут, ЧСВВ
До віднайдення мощів святого Йосафата 8
З хроніки Сестер Євхаристинок 9
"Ви нас любите більше, як ми самі себе" ... 11
о. Матей Михайло Гаврилів, ЧСВВ
Чи сумління ще є голосом Божим у житті сучасної людини? 12
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Притча про сівача 14
Радісна річниця в Страдчому 15
Євгенія Лещук
"Тільки вірою кріпімся" 16
Ю. Лащук
Просвітницька діяльність василіянського чину 18
о. Павло Мадяр, ЧСВВ
Свідоцтво віри 19
Виставка-музей імені Митрополита Шептицького 20
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Думки з приводу 21
Нам пишуть 23
Інформаційна мозаїка *24*
о. Олександр Лісовський
Різдво у Вільнюсі 25
Духовна поезія 26
Володар Буженко
Небезпечні ухили в церкві 27
Люба Волошин
Митрополит Андрей Шептицький у творчості Олекси Новаківського 29
Осел-христоносець 31
Зарваницьке диво 32

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.
© Журнал "Місіонер", 1995 р.